

ki so bile napolnjene z zelenim listjem, koreninami raznih rastlin. Eden je poginol, a ne da bi se dotaknol hrane, tako tudi drugi in tretji. Ako se je pa krtom postreglo z vrablji, žabami, ali z mesom drugih živali, živeli so jako dolgo, isto tako, ako so se njim metali črvi, polži.

Dva krti, katera so združili, a ne da bi njima dali živeža, začela sta se po preteklih dveh urah preganjati, dokler ni močnejši pozobal slabejšega.

Postiti se zamorejo največ 10 ali 12 ur. Pozneje poginejo. Črez 3 ali 4 ure so že lačni, črez 5 ali 6 ur slabi in ob vso moč. Podeljena hrana jih naglo okrepča in oživi; in kakor vse živali, ki se živé mesa, pijejo radi med jedjo.

Po tem takem je krt samo mesojedna, torej prav koristna in ne škodljiva žival.

Kaj hoče pa kmetovalec početi, ako mu ogreči travnik ali njivo v najem vzamejo? Ne more se skoro braniti teh korenino-žrečev. Taki ogreči lahko za prst debele korenine dreves pregloda. Škoda, katero ogreči na rastlinskih koreninah in kebrji ob svojem času na listji in cvetji našega sadnosnega drevja in naših host delajo, je velika; a nam se ne dozdeva tako obsežna, ker se ne potrudimo, da bi jo na tenko ogledali.

(Konec prlh.)

Nove pučele, sode za mošt ali vino pripravne storiti.

Da novi pučeli ali sodi moštu ali vinu neprijetnega duha ne podajo, imajo po nekterih krajih na spodnjem Avstrijskem navado, da takim sodom jeden pod vun vzamejo in jih potem z drozgalico bodi si kterelega koli sadja, ki se ima potem žgati, napolnijo.

Posebno radi zato porabijo drozgalnico iz drenovega sadja. Ako se potem taki sodi z vrelo vodo izmijejo, so potem popolnoma pripravi, da se v nje mošt ali vino vsake sorte dene.

Sveda pa za vina z zlahtnim tenkim duhom se tako ravnanje in pripravljanje sodov ne more priporočati. Tudi stari pučeli se na tak način popolnoma očistijo.

Prej ko ne bi tudi žitna ali krompirjeva drozgalnica isto službo storila, vendar pa se to ni še poskusilo in potrdilo.

Koristi zloženih zemljišč se dajo v sledeče točke povzeti:

1. Posestvo se po zloženji zvananjih zaprek oprosti; gospodar doseže s tem večjo svobodo v razpolaganju s svojo lastnino.

2. Po zloženji pridobijo lastniki na poljski površini.

3. Posestniki pridobijo pri zloženji na času.

4. Nadzorovanje zloženih zemljišč je polajšano.

5. Delavne moči se s tem prihranijo.

6. Plodovitost zemlje se poviša.

7. Polja se lažje čista obranijo.

8. Po zloženji dobijo posestniki priličnejšo in boljše pote.

9. Tudi majhni kosi dobijo večjo vrednost.

10. Najemnina se povzdigne.

11. Pravd in preprirov postane po zloženji še dalje manj.

Sadjerejsko društvo za slovenski Štajer s sedežem pri sv. Juriji na južnej železnici bode vsakako osnovano. To so vrli slovenski možje sklenoli, dne 15. avgusta t. l. Pravila sestavi in dovoljenja vladinega izprosi odbor, v kateri so izvoljeni gg.: dr. Ipavc, J. Kartin in Mih. Vošnjak, ter pokličejo potem prvi občni zbor. Sedež društvu je dobro izbran, kajti v št. Juriji so vrli sadjerejci doma in je prirejena drevesnica, ki je stala 600 gold.

Izvrsten šampanjec izdeluje in prodaja g. Pavel Simon v Mariboru. Rojaki, pustite šampanjec Kleinoscheggov v Gradci, saj veste da so — eggi in — iggi sami narodni Judeži. Kleinoschegg je hudo agitirati dal v okolici Radgonske za Mihaličeve petičije. G. Simon je narodnjak, podpredsednik čitalnice mariborske, kontrolor posojilnice slovenske, hišni posestnik v Mariboru in njegova roba boljša in ceneja od Kleinoscheggove! Svoji k svojim!

Dopisi.

Iz celjske okolice. (Dr. Glantschnigg-Rakusch) hvalita Nemce, se ve samo liberalne, do visokih nebes v svojem lisjačkem „Prijetelji“, in pravita, kako grozno debeli prijatelji da so nam Slovencem; tako radi nas imajo, da bi nas koj radi požrli, ko bi le mogli. V 3. svojem lističi cmihata, da sedaj, ko slovenski poslanci imajo v državnem zboru večino „Nemec nikoli ne dobi pravice“ (Oj, oj) dalje da naši poslanci „niso čisto nič opravili“ (Oj, oj, se ve za liberalce), da slovenskih razredov na gimnaziji v Ljubljani, Kranji in Rudolfovem „nič ni bilo treba“, obžalujeta, da smo vzeli Bosno in Hercegovino, dr. Vošnjaka naj bi vprašali volilci, zakaj sta večji davek na kavo in petrolej vrgla (No, da nebi kmetje večjega gruntnega davka dobili. Ured.), obljubita pisati vedno rešnico (Ni verjetno, kolikor iz dosedanjih 3 števil vidimo. Ured.), navsuetujeta liberalne „Bauernvereine“ pa „ne advokata (se ve narodnega), ne duhovna ne smejo zraven trpeti“ (Se ve, ker bi ti freimaurerjem na prste gledali); dalje obrekujeta Slovence, da so baje „ozirajoči se v Moskvo“. Kvasita tudi, da Nemci v Trstu niso držali z lahoni. No, liberalni Nemci so vedno podpirali in zagovarjali lahonstvo kot ustavoverno in se celo cesarju drznoli kljubovati, ki so tržaške poslance nemškega imena nazvali „fakcijsko opozicijo“. — Dakle gospoda Glantschnigg-Rakusch, le premislita, preden kaj na papir namažeta! Mozirčane imata za v Prasbergerje in jih kregata, ker so baje Celjane pre-

tepli, ki so slovenskega kmeta goljufali pri nekej barantiji. Dopisnika Slov. Narodu imenujeta s celjsko omiko „buteljna“. Močno se bojita slovenskih uradnikov in zvičajno žvečeta, da bo zraven teh še nemških uradnikov treba in toraj dvojno plačilo in večji davek. Ta pa je gola in bosa; kajti slovenski uradniki bodo jednako ustrezali Nemcem v nemškem jeziku, kakor naši slovenski mešniki. Še manje plačila bo, ker ne bodo dosedanjih tolačev treba! Zvičajni „Priatelj“ tedaj ni vreden niti piškavega lešnika. Slovenci, vrzite to Judežko smet tje, od koder prihaja, posebno, ker še z grdo, pomanjkljivo pisavo zasramuje lepi Vaš slovenski jezik: n. pr. obsluženi vojaci (dosluženi), po njemu (njem), vsenčiliška, zadnje (menda zadnice) izročijo, razediniti, uradilo, kaj za eno špraho, heo pridjal, nedolžna kmetijstva (zadolžena) itd. Glantsebnigg in Rakusch sta šla Slovence pisarit preden sta se slovenske pisave naučila.

(Dalje prihodnjič.)

Iz Krškega. († Dr. Karol Koceli.) Nad občinsko hišo v Krškem obesili so 17. avg. črno zastavo. Zakaj nek? Umrli je po dolgotrajnej in mučnej bolezni tukajšnji odvetnik dr. Karol Koceli. Pokojni je bil še le v najlepši možkej dobi, pa se je moral ločiti od tega sveta. Da cela občina po njem žaluje, to je naravno; kajti z dr. Koceli-jem izgubilo je naše mestece velikega domoljuba, slovenskega človeka, dobrega in usmiljenega človeka, ter bistro in jako učeno glavo. Za slovenske koristi se je pokojnik čvrsto potezal že v letih 1868 in 1869 v Mariboru, kjer je v družbi s Tomšičem in Jurčičem sodeloval pri „Slovenskem Narodu“ in mariborske nemškutarje in škodoželjne Nemce s svojo zbodljivo, urno in neustrašljivo besedo bičal tako, kakor zaslužijo ljudje, kateri se tako grdo posmehujejo nedolžnim in mirnim Slovence. V Krškem se je bil kot odvetnik naselil pred kakimi 9 leti in se tu v tem prej celó nemčurskem mesteci hrabro potegoval za slovenske in občne zadeve. V družbi z g. Pfeiferjem pregnal je bil nemškutarje iz občinskih in šolskih odborov, tako, da se uže šest let v Krškem pri občini slovensko uraduje in da v šolskih zadevah nemškutarji nimajo odločilne besede. Pokojnik je bil blagega značaja. Podpiral je rad vsa lepa in koristna podjetja, bil podpornik revežem, zlasti ubogej šolske mladini. Kot odvetnik je bil skozi in skozi pravičen; pravd, pri katerih ni upal za stranko zmagati, ni vzprejemal. Pogreb je bil jako lep, vdeležil se je silno velik broj občinstva, ki je došlo od blizo in daleč.

Iz Ptuj. (Naši nemčurji, kako ljubijo Slovence?) Ptujski nemčurji so v svoji nestrplivosti počeli Slovence preganjati, kakor so nekaj kristijane preganjali; če se dalje godi, kar se je pod pokroviteljstvom sedanjega mestnega starišinstva storilo, tedaj še utegne nam enkrat joj biti. Pred sedanjim županom smo enega židova imeli sedaj je na vsakem oglu eden. —

Kaj le počinjajo nestrpljivi ptujski nemčurji? Lani so tukajšnje sodnike zatožili, — ker so z večinoma Slovenci, in sodniki so bili celo v preiskavo djani. Pred preiskovalnim sodnikom je vendar nesramnim Ptujčanom rudečica v obraz stopila. Vsi so morali priznati, da tako značajnih sodnikov še Ptuj imel ni, kakor takrat. Sodniki so preiskavo častno prestali. Načelnik sodnije, g. Levičnik, je celo v ministerstvo poklican bil. Ptujski nemčurji, in ovaduhi pa so bili osramoteni, in se niso dolgo upali na luč iti. (Dalje prihod.)

Iz Mahrenberga. (Čudi se svet!) Veliki german notar Rudl je postal slovensk agitator. Letal je od hiše do hiše kmetskega „Priatelja“ ponujat, a le kakih 8 iztisov ga je spravil med ljudstvo in se skoro jokaj, da nihče slovenski brati ne zna, ker je od nekaj trdo nemška šola branje slovenskih knjig izbacnila. Sedaj se bodo saj v slovenskem jeziku vadili, toraj v Mahrenbergu velik napredek! Listič po pošti dobivajo in z njim Slovence begajo: Rudl, Kovač, Tiso, Huber, Schober, Tragge, Skutnik, Ogrizek, Dobnik, Bruderman, Baumgartner, Lešnik, Mlaker; na Muti: Erber, Schober, Skacedonik, v Vozenici: Mettinger, Lanko, Kresnik. V črne bukve z njimi.

Od Velike nedelje. (Preklic podpisa na Mihaličevu peticijo.) Jaz podpisavi Florijan Kuharič, župan v Šardinji, ormoškega okraja, sem neko pismo podpisal, katero mi je nek od občine ormoške poslani človek v moj vinograd, kjer sem bil na delu, prinesel ter me silil, naj hitro podpišem, trdeč, ka gre to za slovensko reč, ter ni povedal, ka je to bila grda peticija znanega izneverjenega Mihaliča. Jaz uvidevši, ka so druge občine podpisane, podpišem to stvar v naj boljem mnemji. — Kesneje, ko se je poizvedelo, kake kukavice so naši nasprotniki in kako so nas lovili, sprevidel sem svojo pomoto ter odločno protestujem proti tej od mene podpisanej Mihaličevj peticiji. To je tudi sklep našega občinskega odbora, ki terja od županskega urada slovensko uradovanje.

Fl. Kuharič, župan.

Iz Čadrama. (Nova meša, — zločin.) Lepa slovesnost se je 30. julija v lepi naši županiji obhajala, o kateri še nihče poročal ni, čeravno je to za naš kraj čisto kaj nenavadnega, ker med tem ko druge župnije po 10 in več živih domačih duhovnikov štejejo, umrlih pa še mnogo več, tukaj nihče ne pomni, da bi domač rojak bil k altarju pristopil in novo mešo služil. To čast prvega našega domačega mešnika si je pridobil č. g. Jakob Hribernik, bogoslovec 3. leta, ki je na Ignacijevu nedeljo prav slovesno svojo prvo sv. daritev opravil. Veliko veselje se je med dobrimi farani že pred slovesnostjo povsod razodevalo in so dekleta novi kinč za altarje v cerkvi oskrbela, fantje pa maje stavili in dobre dušice so vence za slavolok spletale in na slavnosti den je g. novomešnika spremljalo 13 duhovnikov, 14 bogoslovcev, 20 družic, bližna zlahta in tisuče

vernih iz cele dekanije k altaru naše farne cerkve sv. Janeza krst., kjer so nam rojak domačega g. župnika vč. g. profesor in dr. Mihael Napotnik-Lipakov, Konjičan v kaj jedernati besedi razložili imenitnost in dolžnosti duhovnega stanu, ter so željo izrekli, naj bi prvi g. novomešnik tukajšnje župnije ne bil dolgo zadnji. Med sv. mešo se je pogrešalo prav vbranega petja, zato ker je nek znani neprijatelj cerkve svojim delavcem pevcem v zadnjem trenutku pet iti prepovedal. Vkljub temu se je vse lepo in dostojno opravilo. Po cerkveni slovesnosti se je duhovščina z gg. bogoslovci, z očetom in materjo g. novomešnika zbrala k obedu pri domačem g. župniku, 30 v številu, kder smo do 6. ure na večer prav židane volje bili in so se razne napitnice napivale. Posebno veselje med celo družbo napravil je tudi slučajno nazoči konjiški rojak g. Radoslav Pukl, adv. koncipijent in predsednik akad. društva „Slovenija“ na Dunaji s svojo napitnico vzvišenemu škofu g. Strosmajerju, ter povdarjal, kako ta domoljub tudi na Slovenskem vsako narodno podvzetje podpira. Na večer so še g. novomešnik in nekteri drugi duhovniki z gg. bogoslovci se podali k drugim pri stricu novomešnika zbranim svatom, kjer je veselje trajalo v pozno noč. Drugi den bila je sv. meša pri sv. Barbari v pričo svatov in veliko drugih ljudi, potem se je zopet družba podala k gostovanju v Markačico in še le o večeru so se večinoma vsi gostje znašli. Vse to lepo veselje nam je drugi den ogrenilo naznanilo, da so 30. na večer se drvarji in drugi prevzetni fantje v neki krčmi stekli in sta dva tujca Pafnikov in Veliharjev sin iz Dobriške vasi nekega drvarja Lukež-a Tisnikar iz Lukanje, rojenega pri sv. Ilji blizu Slovenj-gradca, vbila in zaklala. Kaj takega bi se gotovo ne bilo zgodilo, ako bi bil Oplotniški župan svojo dolžnost storil in par žandarjev z drugimi možmi za stražo postavil na den, ko je vedel, da se bo med dobrimi na tisoče tudi od vseh krajev nekaj izvrška nabralo.

Iz Zatolič na Dravskem polju. (Nepovabljen gost) je dne 8. avgusta prišel k meni iz Celja. Na čelu imel je tiskano, da je kmetski „Priatelj“. Govoril je prijazno, in se meni ponujal za Prijatla, pa preden je sklenil svoj govor, spoznam ga, da je meni ponujani Prijatelj hoden, in ima nalezljivo bolezen. Zbolel je v Zagrebu, kedar so Slovenijo pokapali. Zato moral je iti v zapor, da ne pride k mojim, še zdravim, in nepopačenim sosedom. Tako ti Prijatelj, ker si hoden, in imaš nalezljivo bolezen, svetujem ti pripomočkov k zdravljenju, namreč! prvič ne hodi k pogrebu Slovenije, drugič v Toplice tudi ne smeš, ker tamkaj prišel bi v vročo vodo, in bolezen v glavi bi se shujšala, tretjič, najboljša bode, ako greš daleč gori na Nemško, tamkaj bodeš našel rastline, ozdravit svojo bolezen. Pa vendar popolnoma okreval bodeš le tedaj, kedar te obide zdrava misel namreč:

Kdor na Slovenskem mirno živi,
Slovence in njih duhovnike pri miru pusti,
Ta na Slovenskem najleži spi,
Nobeden Slovenec mu nič ne včini.

Jaka Golob.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Italijani v Trstu so sedaj na slabem glasu. Preveč so vpleteni med veleizdajce, ki hočejo Gorico, Trst, Istrijo in Dalmacijo našemu cesarju vzeti in laškemu kralju vtaknoti. Z bombo na dan odprtja tržaške razstave še ni dosta: iz Benetok poslali so v Trst velik zaboj samih bomb in petard. Na srečo je se to izvedelo, da je policija v Trstu kos bila uže na ladiji nevarno pošiljatev pograbit. Minister grof Taaffe je sam naglo došel v Trst, obiskal razstavo, pohvalil večidel slovenske veterane, si dal natančno o vsem poročati in se prvi dan zopet odpeljal. Lahoni in nemški liberalci so močno iznemirjeni. Pričakujejo odstavljenje nesposobnega barona Depretisa, in šole za slovensko okolico, da sčasoma Slovenci spodrinejo nezanesljive Italijane. — Kranjski deželni zbor sedanji začne 4. sept. t. l. zadnjokrat zborovati; potem so pa nemčurji tam pokopani na veke vekov. — Na Koroškem pravijo, da zmagajo liberalci, a ne konservativni župnik Zojer v Wolfsbergu; to bilo bi močno obžalovati, sicer pa se poročajo grde nepostavnosti zastraun volitev volilnih mož; konservativci zaporedom protestirajo. — V Feldbahu zboroval je štajerski liberalni „Bauernverein“ strašno neumno; da se liberalcem ne zamerijo, rekli so, da niso proti trganju posestev, da nečejo pametnejega dednega prava (Erbrecht), da ne potrebujejo postave, ki bi upnikom branila celo posestvo dolžnikom prodati, a naposled so vendar jecljali, naj jim vlada postavno na noge pomaga. Sploh liberalci se iz kmetov norca delajo. Prilizujejo se tem le, kedar jih potrebujejo, sicer pa po njih pljuvajo. Vsak kmet je največji neumnež, kedar mestnim kričanjem in liberalcem kaj veruje. — Magjarski brambovski minister Szende je umrl, minister Ordodi pa ministrovanje odložil. V Litomiricah na Českem so mnogo nemških dijakov izbacnili, ker so nosili prusko-nemške boje, zastave, učili se pa slabo ali nič. — Okolica ljubljanska je izvolila g. Bleiweissa-Trsteniškega za deželnega poslanca.

Vnanje države. Angleži so pograbili Sueški kanal. Jezi to močno ves svet, pa nihče se ne upa ugovarjati. General Wolseley, če tudi na jedno oko slep, je dobro videl slabe strani Egipčanske obrambe. Ob enem je še Arabi-pašo do dobra prevaril. Delal se je namreč in po celem svetu telegrafirati dal, kako hoče zdajci od Aleksandrije naprej mahati, Abukir z bombami uničiti in Arabijev tabor — novo Plevno — pri Damanhuru napasti. Toda s tem je Anglež sovražnika samo sleparil; na enkrat mahne vse brodovje izpred